

Jeg maatte være forbauset over, at Ministeren kunde komme frem med det, naar han ikke mødte med sine Standsjæller som Sagkyndige paa Grundlag af en politisk Bevægelse, hvoraf han og hans Venner mente at kunne vente sig en Del. Det vil efter min Formening gjøre et skarpt socialt Stel. Man siger, Agitation er sund, naar den er moralsk. Det kan betyde, at Agitationen er sund, naar jeg maa lave den og sætte Moralens paa, farve den med min Moral. Dette kan det betyde for den enkelte Taler. Jeg siger ogsaa: Denne Klynken overfor Agitationen, som muligt hjift og her er kommen til Orde, skulle De lade fare. Kan man ikke følge sin Overbevisning paa anden Maade, end at man krymper sig for Huggene, man faaer for den, saa lad Overbevisningen blive hjemme, med andre Ord: bliv hellere selv hjemme. Nei, Agitation faae De i dette økonomiske, politiske og sociale Spørgsmaal. Hvad vil saa de 60 pCt. af Befolkningen sige til os. De ville sige til os — de 60 pCt. af Vælgerne med, jeg mener navnlig alle Smaaafolk — Naa, I sagde til os — jeg vil ikke sige os, men dem, der nu have været de Ledende —: Jør os mod Provisoriministeriet; saa længe det sidder, faae vi ingen gavnlige Reform; det er en absolut Hindring for at faae dem. Vi fulgte Jer. I sagde: Følg os i Forening med dette Ministerium; Ministerspørgsmaalet er dødt, nu vente vi Alt af Forhandling med dette Ministerium; økonomiske Reformer, mere Mad og flere Penge til Smaaafolk. Vi fulgte tvivlende, vilde se Tiden an; vi kunde ikke antage, at dette Ministerium, med hvilket det tidligere var ørkesløst at forhandle, nu virtelig skulde bringe os Betsignelse. Velan, vi tage vor Fornuft fangen i Tillid og Lydighed til Jer; vi følge; fortsæt! Hvad blev det saa? Thi forbyde vi Eder herved at kjøbe billigt Smør, og kjøbe I billigt Smør, maa I ikke farve det; thi vi Gaardmænd og større Husmænd, ikke at tale om Godseierne, ville dog have den Ære at sætte finere Smør paa vort Bord end I. I maa ikke stjæle det, det vide I nok, I maa ikke tigge det, det vide I ogsaa nok, men I maa heller ikke kjøbe det for jeres egne Penge, og det for deres egne, især i denne Tid overordentlig surt fortjente Penge, fordi der fordres saa meget Arbejde for de samme Penge. Det er Kvintessensen af denne Politikk. Og de ville sige til dem: Ja, Provisoriministeriet blev sidende, I gav dem en Finantslov, Befæstningsagen, som I have været saa stærkt imod lade I gaa i Udvalg for at blive der; I tør ikke engang bringe den frem til For-

fastelse, men Smørloven vedtog I, saaledes at Godseierne for Fremtiden raade over vor Smørbrugerskilling, baade for Producenternes og Forbrugernes Vedkommende, fordi de ere Herrer i Landstinget. Saa fik vi en Svinepestlov at rose os af. Sikken en Guds Lykke for Demokratiet, at den Svinepest kom. Saa fik vi denne lille Lov, som ellers for alle Mennesker maa stille sig som den simpleste og jævreste Ting af Verden, kun at den efter min Mening skulde have paavist nøiere, at al denne Larm var aldeles urimelig høit anlagt, Svinepestloven! Det er den, vi gaa hjem med til vore Vælgere, og jeg skal ikke tvivle om, hvorvidt de ville være glade ved den, men jeg vil dog have min Overbevisning fri i saa Henseende. Derfor vil jeg slutte mig til de Mange — heldigvis — her i Salen, som have lagt et varmt Ord ind for sømmelig Frihed og for Smaaafolks Løb i forstandig Erkendelse af Landbrugets sande Interesser og haabe paa, at Thinget med de forandrede Erfaringer om, hvad der er nødvendigt for at opfylde et rimeligt Krav, saavidt det stemmer med funde Forhandlingsprinciper og Grundfættninger i et frit Lands Lovgivning, kun vil nøiere pointere Tanken i den gjældende Lovgivning saaledes, at det kan hedde over hele Verden: Her lave vi Natursmør, døm selv, om det er fint eller ikke, her lave vi Kunstsmør, undersøg selv, af hvad Klasse det er, men her for sig, intet Bedrag. Saaledes stille vi os overfor vore Kunder i Udlandet og ogsaa overfor vore Kunder i Indlandet, skjøndt jeg er enig med det ærede Medlem for Svendborg Amts 2den Valgkreds (S. Hansen) i, at det dobbelte Rum maa vi tage under Overveelse, og ligeledes med det ærede Medlem for Holbæk Amts 3die Valgkreds (Tauber) i, at disse Straffebestemmelser maa nøie undersøges. Bliv ved det, saa blive I ved det, som den frisindede Mand blandt Smaaaproducenterne ønsker. Han ønsker ikke at vinde i sin Kjærlighed og sin Omhu for de øvrige Klasser og for Smaaafolkene blandt dem. Han vil ikke manifestere alle de mange Løfter om at ville gjøre sit Bedste for dem ved netop at vedtage en Lov, der saa oienlysnlig trænker deres Interesser nu og efter Udviklingen paa Smørmarkedet vil blive mere og mere farlig for dem. Vi fordre ikke, at Røgen skal stemme for denne Lov med den Begrundelse, at vi ellers ville betragte Fattigvæsenets Ordning, Alderdomsforjærgelsen, Søndagsarbejds Ophævelse og deslige som Klasse-spørgsmaal. Det har i mine Dine aldrig været Klasse-spørgsmaal og kan aldrig gøres dertil. Det er rene Samfundsspørgsmaal og angaar ikke blot Smaaafolk,